

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.

Čekovni račun: št. 13.807.
[Zadajeno še tudi 13.321]

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din.

Oglasi: prostor 1×87 mm 1 Din.
Maloglas: beseda 50 p, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste.

asilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Proti kompromisom!

Levičarji in desničarji so se pri socialistih najbolj razločevali po tem, da so hoteli prvi zmagati takoj, drugi pa postopoma. Prvi so bili za takojšnjo korenito akcijo, čeprav pri tem vse hudič vzame, drugi pa so zahtevali, naj se pri vsaki akciji najprej preudari, če bo vsaj deloma uspešna in če je upati, da ne bo zaradi nje vsega hudič vzel. Prvi so hoteli z glavo skozi zid, drugi so si delali stopnjice čez zid. Prvi so bili požrtvovalni tako, da so dali prav radi danes 1 Din, ker so upali da dobe zato že jutri 100 Din. drugi pa so bili požrtvovalni tako, da so dajali vsak mesec svoj prispevek za napredovanje skupne organizacije, da bo tem prej zmožna izpremeniti sedanji družabni nered v red.

Takrat so bili levičarji neumni, desničarji pa pametni.

Ko so taki levičarji poskusili, da je zid vendarle trši nego glava, so rekli, da gre osel le enkrat na led, oni ne pojdejo več. Iz levičarjev so postali desničarji.

Ker pa so na levi odstopili in se postavili na desno, je razumljivo, da so prejšnji desničarji postali naenkrat levičarji, čeprav niso prestopili nikamor, ampak so ostali na ravni poti na svojem mestu pametne borbe.

Prvi so bili zdaj desničarji, drugi pa levičarji. Prvi zdaj niso več učili, da je treba takoj zmagati, ampak so obupali nad zmago in rekli, da bo prišla zmaga šele čez 100 let — drugi so jim dajali korajžo, češ, ni res, še mi bomo čakali, saj že zmagujemo!

Prvi niso bili več za korenito akcijo, ampak za temeljit preudarek, če jim ne bo akcija prinesla kakšnih neprijetnosti od strani vladarjev, podjetnikov, predsednikov in drugih učenih in denarnih mož, ki so se česa naučili, drugi se pa teh mož niso prav nič bali, ker so vedeli, da jim za trajno ne morejo prav nič škodovati, trenutne neprijetnosti so pa brez posebne požrtvovalnosti z lahkoto premagovali. Vedeli so, da delajo prav, in da zato ne more in ne bo ničesar hudič vzel.

Prvi niso več hoteli z glavo skozi zid, ampak so se od zidu obrnili nazaj, češ da je pretrd, stopnjice čezenj pa tudi niso hoteli delati, bali so se trdega zidu, ker niso preudarili, da se zid ne zale-tava v nikogar, ampak negibno drži in še celo prav dobro služi kot del opore za stopnjice čezenj. Drugi so vztrajno gradili stopnjice in dosegli že tako višino, da so že gledali čez zid in postavljali prve lestve že na drugo stran. Miši in podgane na drugi strani zidu — v kapitalističnem neredu — so že vse preplašene begale in se skrivale druga za drugo.

Prvi niso bili več požrtvovalni, niso več pri-spevali ničesar, ampak so se čudili, če so druge videli dajati: »Kaj pa imaš od tega? Saj sem jaz tudi plačeval, pa nisem ničesar dobil za to! Pusti te neumnosti!« Drugi so pa prispevali vztrajno še nadalje, vedeli so, da bodo stopnjice na drugi strani še težje, da jih bodo miši in podgane podgrizovale in jih bo treba neprestano odganjati, tako da pojde delo še težje od rok.

Takrat se je zgodilo nekaj čudnega.

Prvi so z začudenjem spoznali, da so že zo-pet na ledu, čeprav so se tako trdno odločili, da se ne bodo dali nikdar več na led speljati. Ozrli so se po drugih in zavidali so jim njih stopnice. Pridru-žili so se jim rekoč:

»Saj vi ste pravzaprav levičarji, še bolj nego smo bili mi! Saj lahko skupno delamo!«

Drugi so bili zadovoljni in so rekli:

»Dobro je, kar začnete pomagati in sodelova-ti. Čim več nas bo delalo, tem prej bo izvršeno!«

Prvi so se jim res zopet pridružili in zopet so hoteli na levo stran. Prvi pa jih niso pustili.

»Nič se ne prerivajte sem ter tja, pri nas ni nič levičarjev in desničarjev, nič prvih in zadnjih, ampak vsi brez razlike se morajo uvrstiti tja, ka-mor spadajo, po vrsti, kakor so začeli delati. Le tu pri kraju začnite in nič se ne bojte, da ste na kraju, jutri pridejo zopet drugi in bodo morali tudi v vrsto, pa zopet novi in novi, tako da boste kmalu v sredi in če homo hitro rasli, če se nam jih še mnogo pridruži, boste prav kmalu med prvo polovico.«

Mnogi so se pridružili. Toda pri delu jim je bila počasnost zopet tako neprijetna, da so — na-

mesto da bi hitreje delali — samo premišljevali, kako bi z manjšim trudom dosegli svoj cilj. Gle-dali so na beganje miši in podgan in žal jim je bilo izgubljene energije, ki se pri tem beganju po-troši zastoj. Predlagali so, naj te miši in podgane vzamemo v svoje vrste in naj jih vprežemo ter usmerimo njih beganje tako, da bodo naše delo podpirale.

Čuden predlog. Pa ker smo demokrati, demokrati, smo ga morali upoštevati in govoriti o njem. Precej časa nam je vzelo govorčenje, ali je mogoča enotna fronta med ljudmi in podganami, delo je ta čas stalo, pa ta čas vendar ni bil iz-gubljen. Kompromisarstvo je tako razširjeno med komondnimi ljudmi, da je bilo treba še novega do-kaza, da je popolnoma zanič in da z njim ne do-sežemo nič drugega kakor, da razbijemo zopet de-lavno vrsto pravih delavcev na levičarje in desni-čarje, dva pojma, ki sta sama po sebi neumnost.

Ne delajte kompromisov, pa homo kmalu zdru-ženi!

Favajevo pismo.

»Počasi gre sodba, a pride vendar.« Tako pravi prof. Favaj in prav ima. Mariborskim socia-lističnim farjem se je posrečilo zapreti vhode v nji-hovo kraljestvo, tako železno organizacijo so imeli, da ni mogel zaradi te »cenzure« v Mariboru pro-dreti ne »Naprej« ne »Vorwärts«, posebno za zadnje-ga smo dokazali, kako so ga z Mute s pomočjo pismonoše poslali v celih svežnjih nazaj, češ, de-lavstvo tega lista ne mara čitati. Pa le oni niso ho-teli, da bi delavstvo slišalo tudi drugo plat zvona! Zato sodba ni šla nikjer tako počasi kakor v Ma-riborskem okrožju. Vendar tudi tam je prišla.

Organizacija na Pragerskem nam je dala na razpolago svojo korespondenco, ki govori za knji-ga. Danes objavljamo Favajevo pismo. Čitajte pa-zljivo, kako se tolče g. profesor po zobeh! Pismo se glasi:

Maribor, 13. dec. 23.

Cenj. sodrug Šraml!

Prejel sem pismo s. Bračiča in najprvo povem, da sem se obrnil do s. Bračiča, ker nam je Golouh, ki je odšel oktobra, pustil na tajništvu tak nered glede zaupnikov, da sem se pač obrnil na s. Bra-čiča, ki ga poznam, s čimer pa nisem hotel omalo-važevati organizacije oz. s. predsednika. Jaz seveda kot t. č. tajnik nimam toliko časa ko bivši tajniki, za-to se z očitkom malomarnosti ne čudim zadelega.

Na izvajanja v pismu odgovarjam, da se v splošno strinjam i glede javnosti i glede poštenosti. Danes je že vsem jasno, da je bilo napačno imeti obzire do s. Golouha, ki se je zlasti po volitvah v vsej nagoti pokazal v glavno kot politični špekulant, ki mu je šlo le za kruhek. Jaz sem ga že preje spregledal in obsojal taktiko ob volitvah, a uklonil sem se disciplini, zlasti, da ne bi kdo mislil, da ho-čem jaz na vrhunec. — Danes uvidijo že vsi Golo-uhovi pristaši, da so se hudo zmotili v njem. Mož pa je danes mrtev in bo tudi ostal. Počasi gre sod-ba, a pride vendar. Sicer pa ni moja stvar soditi. Vem le, da se bom vedno naprej bojeval proti par-tizanstvu za ljudi, ki ne marajo delati. Če pa na eni strani grajam napake oseb, ki so se vršile na naši strani, moram tudi odločno poudariti, da z ljudmi Bernotovega mentaliteta absolutno ni mogoče imeti zvez. Moje sveto prepričanje je — in jaz se ne dam zlahka prepričati — da je s. Bernot nenormalen člo-vek, poleg tega hudoben in brez značaja, kajti nima toliko močnatosti, da bi javno priznal, da ni več član naše stranke ker v Beogradu ga niso več priznali. On lovi še in ribari v motnem, ker zanj je politika tudi kruhoborstvo. Njegove beograjske diete so bile tudi največja korupcija, ker je jedel iz vladinih jasl. — Vlada je že vedela, zakaj mu daje. — Jaz sem mu seveda to javno povedal v št. Lovrencu in mož ni vedel odgovora. O Bernotu dosti. — In če danes uvidimo, da tudi v komunistični stranki ni mogoče priti naprej, saj imajo več ko preveč razkolov, po-tem ne preostane drugega, ko da ostanemo v soci-alistični stranki, da gre vsak vanjo in da tisti, ki še vidijo napake in korupcijo, da jo z združenimi moč-mi odpravijo.

Glede javnosti samo tole: Jaz sem za javnost, a vendar ni res, da bi morali vedno javnost v ča-sopisju klicati na pomoč. Zame je javnost: zbor

delavcev, skodi in kongresi. Javnost v časopisju je mnogokrat dvorezen nož in zmaguje tisti, ki je bolj nesramen in boljši lažnjivec. — To velja zlasti o »Napreju«. Verujte mi to, jaz sam sem to stokrat preskusil — proti meni oz. na meni. To velja tem bolj danes, ker živimo v skrajno nemoralni dobi: sad vojske in hude gospodarske stiske. Večjemu kričanju se več verjame, ker se od njega več pri-čakuje.

Glede Ljudske tiskarne na pr. je Naprej ne-sramno lagal javnosti. Verujte mi sodrug, jaz ni-mam nobenega interesa, morda ne bom v stranki nič več pomenjal, a jaz se nikdar nisem dal od ni-kogar suflirati ali podkupiti in mi tudi to mnenje ni od nikogar odvisno.

Ker vidim, da ste vendar še skupaj v organi-zaciji, Vas pozivam, da vztrajate in da se prijavite v Celje, tajništvu SPJ, Gosposka ul. 10. Ako želite da kdo pride na člansko ali javno zborovanje v Pragersko, pišite nam.

Jaz sicer razumem težavno stališče delavstva, njegovo brezbriznost in nezaupanje, a smatram, da je pasivna politika najslabša — in da Vam bodo zato nasprotniki po glavi hodili, dokler si ne pridobite spet politične moči. — Ljubljanska politika nam nikdar ni prav ugajala, obsodili smo jo javno, a občinska politika ni vedno ista ko državna. V par-lamentarai politiki so se pri nas delale celo večje napake. Pa tega niste videli in g. Bernot je tedaj pridno sekundiral.

S socijal. pozdravom ostaja Vaš Iv. Favaj.

Golouh in Favaj sta se kot politična špeku-lanta izkazala popolnoma enako. Pred volitvami sta se poznala enako, kakor po volitvah, samo jezik ima Golouh bolj namazan, zato je bil on nosilec liste, Favaj pa šele za njim. Ko ni nobeden dobil mandata, je ostal Favaj profesor, saj to ni baš sla-ba služba, zlasti ne, če ima kdo postranske dohod-ke, Golouh je pa moral najti kaj drugega, in ker ni šlo drugače, je šel v službo h Kristanu. In g. Fa-vaj mu tega prav nič ne zameri, saj še zdaj goni ljudstvo v tisto »stranko«, ki ji je na »kongresu« baš g. Golouh verificiral mandate! S takimi politič-nimi špekulanti je g. prof. rajši skupaj v SPJ [da ne bo zmote: Korénova pekarna v Gosp. ul. v Celju je na št. 3, ne 10!] nego da bi šel z organi-zacijo na Pragerskem v SSJ, kjer je tudi drugih or-ganizacij dosti, tako da bi Bernotu vsako spekul-a-cijo lahko takoj onemogočile. Če so znale ukrotiti njegovo nenormalnost, njegovo hudobnost, njegovo breznačajnost, če so znale še celo njegove diete prešteti in v »Napreju« o njih pisati (Favaj se le de-la nevednega, neveden ni, tudi on je čital!) če so znale še celo zgubljeno Bernotovo močnatost zopet popraviti s tem, da so »kakor en mož« javno več-krat povedale, da se za nepriznanje od strani beo-gradske zelene mize še manj menijo, kakor za lan-ski sneg, kajti tista miza je še vse veliko slabša nego sam Favaj; ta ima vsaj v pismu korajžo na-pasti g. Golouha, ona miza se pa ne upa, ker je vesela, da ima na Slovenskem vsaj Golouha, če ne more dobiti »mase«, ki bi pomagala delati v par-la-mentarni politiki Golouhovske napake, oziroma jim vsaj sekundirala. Bernot jim namreč ni hotel sekun-dirati, zato sta ga Golouh in Favaj tako sovražila, da sta šla rajša iz stranke, nego, da bi izvrševala, kar sta učila. Dalje: treba je imeti le eno službo in le eno plačo, postranski zaslužki spadajo v stran-kin sklad. Kdor tega ni maral, se je boril proti pro-gresivnemu davku in proti načelu javnosti, ker je to poper proti vsem koritarjem, zlasti pa proti tistim, ki zelo lepo govore o idealih, pa zelo grdo delajo za svoj — žep. Taki ne marajo pokazati, kaj ima-jo, tudi ne marajo jesti z drugimi pri isti mizi! Ta-ko tudi ne marajo pisati za »Naprej«, ki ne plačuje člankov in sploh ne daje honorarjev, ampak pišejo tja, kjer boljše plačajo; svojo dušo pa razgalijo samo v privatnih dopisih, v katerih lahko nemote-ne lažejo, ker v javnosti bi se na takle dopis nihče ne vjel. Katera voda je bolj kalna, g. Favaj »Na-prejeva« tiskana beseda, ki jo čitajo in kontrolirajo povsod prijatelji in neprijatelji, ali takle dopis, s katerim ste upali Pragerčane pridobiti za svoje »ideje«? Kdo torej lovi v motnem? Pri kateri jav-nosti zmaguje tisti, ki je bolj nesramen in boljši lažnjivec, pri tiskani »Naprejevi« javnosti, ali pri vaši »javnosti« po shodih in privatnih dopisih? Le dr-

žite se Ljudske tiskarne, Pragerčani se bodo držali drugačne javnosti! Pa tudi Mariborčani pravijo, da sodba pride, čeprav počasi!

Razno.

Kapitalisti še nikdar niso iskali resnice, ampak vselej samo denarja. Zato se imenujejo kapitalisti. Zato tudi še nikdar niso pisali v svojih časopisih tako, kakor odgovarja resnici, zlasti pa so še vselej lagali, če so pisali o delavstvu in o njegovem gibanju. Iz „Napreja“ še nikdar niso ponatisnili nobenega članka celega, ampak so vselej samo iztrgali par besed, ki se same na sebi lahko drugače razumejo, ali pa so namesto članka napisali samo, da naš list laže, hujska zmerja itd. Kdor jim verjame, našega lista pa ne čita, si potem res lahko misli, da je „Naprej“ lažniv in hujskaški zmerjač, revolveržurnal. Kdor pa potem naš list res v roke dobi in čita, se čudi, če ne najde v njem nič takega. Kaj pravite, ali ta način boja kapitalistom kaj koristi? Trenutno pač, za trajno pa prav nič. Mi pa ne iščemo trenutnih uspehov, ampak trajne. Tega seveda koronovci ne morejo razumeti, saj imajo same lovce trenutnih uspehov med seboj, ki jim je vseeno, čeprav se vsako leto prelevijo, da imajo le trenutno kaj uspeha. Zato se tudi poslužujejo kapitalističnega načina polemike, da nikdar ne ponatisnejo iz našega lista ničesar v celoti, da bi pošteno dokazali, kako „Naprej“ neumno in nesramno piše, ampak napišejo kar kratko, da naš list „razbija, hujska in laže“. To je krajše in cenejše zanje, toda vendar izjavljamo, da jim prav iz srca privoščimo vse tiste čitatelje, ki jim je ta način pisanja všeč.

Izseljenci, pazite! V Zagrebu je bila aretirana večja družba, ki je ponarejala vizume za Ameriko in jih prodajala po 500 do 600 dolarjev. Takšni vizumi seveda nič ne veljajo — samo tisto škodo veljajo, ki jo imajo izseljenci. Dva izmed ptičev sta zopet pobegnila.

Ozemlje v okoliših sedmerih triglavskih jezer je bilo po naredbi ministrstva za šume in rude pripušeno odseku za varstvo prirode pri ljubljanskem Muzejskem društvu, da se spremeni v varstveni prirodni park. Ozemlje obsega preko 1400 ha. Na tem ozemlju bo zasebnikom prepovedano absolutno vsako nabiranje rastlin, paša ter druge poškodbe, zavarovalo se bo sploh vse rastlinstvo in živalstvo samo za muzejske zbirke, dobava potrebnega materiala zavodom, šolam in raziskovalcem bo dovoljena. Naši planinci bodo s tem ukrepom gozdnega ministrstva gotovo zelo veseli in se bodo s svoje strani potrudili, da se nam ohrani vsaj na tem koščku zemlje nekaj nepokvarjene narave. Znano je, kako so Američanje zavarovali v svoji državi ozemlje 8671 km², slovit Yellowstone Park, in kako kulturni svet to njihovo pieteto do prvotne narave odobrava. Na Slovenskem je še marsikateri kotiček narave, ki bi ga bilo treba postaviti pod posebno varstvo kakor dolino sedmerih triglavskih jezer.

Na Vidov dan [v soboto] bodo vse trgovine ves dan zaprte, istotako bančni zavodi.

Pri Uncu na italijanski strani je prišlo v noči od 23. do 24. t. m. do krvavega spopada med skupino civilistov in italijanskih finančnih stražnikov. Finančni stražnik Lovrenc Grego je bil pri tem ubit. Italijanske oblasti so na tem mestu mejo zaprle in odredile preiskavo, tudi na naši strani so začeli stvar preiskovati. Kakšen bo uspeh, to je treba še počakati, zanimivo pa je poročilo četrtkovnega „Slovenca“, ki pravi, da je incident povzročila do zob obojena skupina orjunašev, da se „maščuje“ radi „umora“ enega naših finančnih stražnikov, ki se je pa po drugih poročilih — en dan prej — sam usmrtil. Če se ta soudeležba orjunašev pri tem spopadu dokáže, potem ni mogoče nič drugega reči, kakor da je bil incident z naše strani naročen zato, da utrdi stališče laškega fašizma, ki se je baš v teh dneh zvalil v lastno blato!

Za sodni okraj Kozje so občinske volitve razpisane z dne 22. jun. in se bodo vršile 14. sept.

Italija je priznala novo albansko vladu katoliškega škofa Fan Nollija.

Pri preiskavi Matteottijevega umora prihajajo vedno zanimivejše stvari na dan. Aretiranci tvorijo nekako centralo fašistovske „črke“ [tako jo fašisti sami imenujejo] ki jo vzdržuje strankina blagajna — seveda iz državnih virov — in ki ji je namen izvrševati kontrolo nad sumljivimi ter osovraženimi osebnostmi — tudi strankinimi — v skrajnem slučaju „pomagati“ neljubim osebam s poti. Zopred nekaj časa bi se morali umoriti senator Albertini, vodja „Corriere della Sera“, dalje voditelj laških klerikalcev Don Turzo in socialistična voditelj Treves ter Turati. Samo to, da so v teh slučajih vplivne osebe opozorile Mussolinija na strašne posledice teh umorov, je pomagalo, da jih ni čeka takoj spravila s poti! [Čeka je komunistična iznajdba. Mussolini komuniste pobija, njih orjunske napake pa vendarle rad kopira!]

Dunajska Depozitna banka je šla v polom, čeprav jo je skušalo rešiti 5 drugih velebank. Zgube znašajo 450 milijard avstrijskih kron. Kapitalistično gospodarstvo!

Maturo so na Češkoslovaškem odpravili. Na njeno mesto stopi ustna ali pismena skušnja v 7. razredu srednje šole ali pa po končanem 8. razredu, če namerava srednješolec obiskovati visoko šolo.

Ta skušnja se omejuje v glavnem na domoznanstvo aritmetiko in znanje živih jezikov, ozira se pa ta skušnja na sposobnost kandidatovo.

Bencinska korupcija se je končala v Pragi z obsodbo šestih oseb od osem do 24 mesecev ječe. Vsi pariški peki so zastavkali. Zahtevajo 8-urnik in popolni nedeljski počitek.

Sporazum med Rusijo in Francosko počasi napreduje. Herriot se je v Londonu sestal tudi s šefom sovjetske delegacije Rakovskim in se z njim pogovarjal nad eno uro.

Dobrote osemurnika. Na seji mednarodne konference dela 24. t. m. je govoril francoski minister za delo Godard o uspehih, ki jih je pokazala uvedba osemurnika na Francoskem. Med drugim je dejal sledeče: Opaziti je poglobitev družinskega življenja v proletarskem sloju. Od leta 1919. dalje se je število delavskih vrtov pomnožilo za 45%. Alkoholizem vidno nazaduje. Kar se tiče pridelovanja, je povsod tam, kjer so podjetniki uvedli osemurnik, nastala produkcija, pri kateri je popolnoma izginilo vsako zapravljivo gospodarstvo. Zakon o osemurniku ni Francoske prav nič oviral, da bi ne mogla spraviti uničeno ozemlje zopet na noge.

Egiptovska vlada, ki ji predseduje Zaglul paša, zahteva, naj Angleži takoj odstranijo svoje čete z njenega ozemlja. V nasprotnem slučaju preneha z njimi vsaka pogajanja.

Vročinski val, o katerem smo zadnjič poročali, da se nenadoma pojavil v zapadnih združenih državah, se pomika proti vzhodu in je menda že dosegel New York. Vročina je strašna, iz posameznih držav poročajo, da je dosegla do 110° Fahrenheita. V Chicagu je v enem dnevu zadela nad 100 ljudi solnčarica.

Popravek. V „Napreju“ št. 66 pod rubriko „Odgovor“ na drugi strani v drugi koloni v 75 vrsti bi moralo biti na „Češkem“ in ne laškem.

— A. L. —

Kupujte čevlje samo z znamko „Peko“.

Vojna in krščanstvo.

V Frankfurtu ob Meni je zborovala te dni mirovna zveza nemških katolikov. Na tem zborovanju je govoril neki pater Stratmann sledeče besede:

„Vojna ni nobeno neizogibno zlo; čim bolj se kultura razvija, tem bolj nenravna in nekrščanska je vsaka vojna. Moderna vojna pravno ni nič več dovoljena. Po katoliški pozitivni vojni morali ne bi smela biti nobena vojna več dovoljena. Mnogi ljudje pravijo, da je vojna potrebna že radi boja za obstoj. Toda če priznavamo to kot naravni zakon, tedaj obstoja vendar tudi neki zakon o sodelovanju vseh sil. Človek ni zato tu, da se bojuje, temveč da dela in da doprinese svoj del h kulturnemu napredku. Če bi ljudje postavili vse strojnice in topove v muzeje, ali če bi delavci na temelju kakega strokovnega sklepa ustavili vsako proizvodnjo municije, tedaj bi se vendar tudi vse vojne prenehale. Če bi ljudje proizvajali kulturne proizvode namesto vojnega orodja in če bi se vojaškemu službovanju uprli, tedaj preneha vojna sama po sebi. Nravni (moralni človek) ne jemlje vojne gonje na lahko, temveč si dela o nji svoje misli. Vojna bi bila dovoljena samo kot obrambna vojna, v silobranu (po socialističnih načelih tudi takšna vojna ni dovoljena, op. ur.). Toda prave obrambne vojne ni več, zato je vojna nenravna in prepovedana. Tudi v imenu pravičnosti moramo proti temu protestirati, da bi se v slučaju kakega napada v pravice katerekoli države morala voditi vojna. Sedanje dobe ne smemo primerjati s preteklimi. Za poravnavo sporov med posameznimi ljudmi so ustanovljene razne inštanče, čemu ne bi jih ustanovili tudi za spore med posameznimi državami? [Takšne inštanče — n. pr. Zveza narodov — so kapitalisti tudi že ustanovili, pa kaj nam pomagajo, če so jih pa kapitalisti ustanovili? V pravo življenje jih bo prikladal šele zmagujoči socializem. Op. ur.] Treba je ustanoviti tribunal pred katerim se bodo izravnavali spori med državami. Vojna iz razlogov pravičnosti je smešna, je samo hazardna igra. Za upostavitve pravičnosti je vojna čisto noro, neporabno sredstvo. Človečanska misel, da tvorimo vsi skupaj veliko telo, mora prodrati! Mednarodni vladi nasilja moramo postaviti nasproti mednarodno vladno pravico. Pravica do odrekanja vojaškega službovanja temelji na katoliških verskih naukih. Klic po odpravi vojne se mora dvigniti povsod tam, kjer prebivajo moralni ljudje. Rim bi nam napravil največjo uslugo, če bi kaznoval ne samo dvoboj temveč tudi boj med milijoni z izključanjem iz cerkve. [Čakati na kakšno takšno pozitivno dejanje iz Rima, pomeni čakati, kdaj bo večnosti konec. Rim se bo zganil šele tedaj, kadar bodo druge sile vojno popolnoma odpravile — tedaj pa tudi Rima več ne bo. Op. ur.] Dolžnost vsakega katoličana je skrbeti za to, da njegovi otroci ne bodo žrtvovani mednarodnemu kapitalizmu, vsak katoličan se mora upreti vojni gonji.“

Priobčujemo te pogumne besede ne zato, ker bi nam socialistom ne bile domače, temveč zato, da pokažemo tudi našim katolikom v drugih strujah, kako govori katolicizem o vojni drugod. V „Slovencu“, „Domoljubu“, „Straži“, „Pravici“ in kaj mi vemo, koliko je še takih krščanskih listov pri nas, bi zaman pričakoval, da čitaš takšne besede iz ust katoliškega duhovna. In če bi jih že čital — vendar tako pogumne in brezobzirne ne bodo nikoli — kaj

ti to pomaga, če pa bodo gospodje potem ob prvi priliki zopet šli blagoslovljat morilno sredstvo in bodo za to dobili dovoljenje iz same svoje centralne, iz Rima? Katolicizem oz. rimska cerkev se kratkomalo ne bo nikoli postavila na stališče patra Stratmanna, pač pa utegnemo doživeti, da ga bo — izključila iz svoje srede.

Iz stranke.

Shod v Libojah pri Skabernetu se bo vršil v soboto 28. VI z dnevnim redom: 1. Za ali proti koaliciji socialističnih obč. odbornikov z odborniki demokratov [kapitalistov] pri županskih volitvah v Petrovčah. 2. Principialni sklepi. — Govornik pride iz Celja.

UTRINEK.

Z Dunaja nam piše sodrug, ki je čital o orjunaških činih v Trbovljah:

„Tako torej se bodo izobrazili naši dijaki! Revolver v roko, pa slamo v glavo. To bi rad dosegel jugoslovanski kapitalizem!“

Dopisi.

Videm-Krško. Čujem kako veliko razburjenje vlada med krško javnostjo zaradi nedavne „Naprejeve“ notice na naslov nekega krškega obrtnika. Da so se potem gospodje „Več obrtnikov“ zatekli k „Jutru“ po tolažbo, s tem so najjasneje dokazali kako velikodušni, dobrohotni in ljubeznivi da so tudi oni sami proti svojim vajencem — kakor v nekem drugem slučaju nekdo proti krškim pastirjem. Prepričan sem, da so bili „Jutrovi“ čitatelji skoraj na tem, da napravijo „ofer“ za uboge „Več obrtnikov“, kakor verni katoličani za ubogega jetnika v Vatikanu. — Hudomušnež.

[Op. ur. Obenem s to notico nam je Hudomušnež poslal tudi dober svet, naj ne posegamo v to sršenovo gnezdo, češ, da si brez potrebe delamo sovražnike. Res da ne potrebujemo sovražnikov, za silo jih imamo dovolj, vendar takih nasvetov ne moremo upoštevati! Dozdaj se še noben krški obrtnik ni pri nas pritožil, kar pa govorijo za hrblom, ta nas prav tako malo boče, kakor če bi sršeni opikali sosedovo hruško. Beseda o pastirjih nas pa zelo zanima in prosimo točnejšega poročila. Zadržanja smo sami tudi poznali in bi radi vedeli za njegov sedanji naslov.]

Celje. „Nova doba“ in „Jutro“ sta objavila sklepe obč. seje z dne 20. junija 1924, oboje poročilo je izšlo iz enega peresa oz. enega „demokratskega“ duha, Sicer je bilo poročilo stvarno kakor še skoraj nikoli poprej v preteklih 3 letih skupnega delovanja. Nestvarno je bilo le v toliko, da je gospod demokratski poročevalec povedal le, da so si že dalje časa obstoječi dve socialistični frakciji Korenova in „Leskovškova“ bojovno nastopile ena proti drugi. Zamolčal je pa povedati, da je boj nastal radi tega, ker je g. Koren, dosedanji zaveznik demokratov, postal zvest zagovornik gostilničarjev in sicer brez sklepa kluba SSJ. Seveda so bili gg. demokrati presenečeni radi Korenove nezvestobe, zato so ga zamolčali, ker je bolj oportuno imeti ga za zaveznika še nadalje kakor pa razkrinkati gnolbo, kako politik v obč. svetu zagovarja svoj „zemljasti socializem“ v delavskem imenu. Saj so bili tudi gg. gostilničarji vedno zvesti demokratski volilci in največji odjemalci zemelj, kar znači, da pri deta obe strani: demokratska stranka in g. pek. mojster na svoj račun. To se nam je zdelo potrebno povedati, ker je g. Koren nekdanj zagovarjal na nekem sestanku ustanovitve abstinentne organizacije, ko je bil še predsednik SSJ za Slovenijo. Danes pa, ko je postal pristaš prave „jugoslovenske“ razredne stranke, pa zagovarja v obč. svetu gostilničarje! Ni čuda torej, da pravijo ljudje, da je politika k . . . , če ima delavsko gibanje še take neznčajneže na vodilnih mestih. Sicer pa delavstvo začenja o vsem tem premišljevat kar je razvidno že iz tega, da so ostali okoli Korena večji del le taki, ki iščejo osebne koristi. Kdor pa gleda na stvarno delo, ta je že prišel nazaj v svojo pravo socialistično stranko. — Eden, ki ne smrdi po moskovitstvu!

Proletarci!

Gostilne in kavarne, ki nočejo vašega lista, najbrž tudi vašega denarja ne marajo.

Ustrezite jim!

Kar vi potrebujete, to je Elzafluid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din 27.— Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrg št. 252. Hrvatska.

Lastnik: „Sloga“, r. z. z. o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

26. VI Tiskarna bratov Rumpret v Krškem. 1200